

Akademisyenlerin Bilgi Ve ?leti?im Teknolojilerine Eri?imi ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Akademisyenlerin Bilgi Ve ?leti?im Teknolojilerine Eri?imi ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16595>

Özet

Akademisyenlerin Bilgi Ve ?leti?im Teknolojilerine Eri?imi Ölçe?i, akademisyenlerin Bilgi ve ?leti?im Teknolojilerine (B?T) eri?im düzeylerini, bu teknolojileri kullanma becerilerini ve motivasyonlar?n? ölçmek amac?yla Türkçeye uyarlanm?? bir ölçektir. Ali Battal ve Halil Kayaduman (2021) taraf?ndan ger?ekle?tirilen bu uyarlama ?al??mas?, ölçe?in Türkiye'deki yüksekö?retim kurumlar?nda görev yapan akademisyenler üzerinde geçerlik ve güvenirlik kan?tlar?n? sunmay? amaçlam??tır. Ölçek, özgün yap?s?nda de?i?iklikler göstererek 4 faktör ve 25 madde ile nihai halini alm??tır.

Anahtar Kelimeler

Bilgi ve ?leti?im Teknolojileri (B?T), Akademisyen, Teknolojiye Eri?im, Ö?retimsel Kullan?m, ?çsel Motivasyon, D??sal Motivasyon, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Ali Battal, Halil Kayaduman

Amaç

Bu ölçek, akademisyenlerin Bilgi ve ?leti?im Teknolojilerine (B?T) eri?im düzeylerini, bu teknolojileri kullanma konusundaki yeterliliklerini ve motivasyonel faktörlerini belirlemek amac?yla uyarlanm??tır. Ölçe?in temel amac?, Türk yüksekö?retim sistemindeki ö?retim elemanlar?n?n teknoloji entegrasyonu süreçlerini bilimsel olarak incelemeye olanak tan?yacak güvenilir ve geçerli bir araç sunmaktır.

Uyarlama ?al??mas?, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe kültürü ve akademik ortama uygunlu?unu test ederek, B?T kullan?m?na yönelik beceri ve motivasyon düzeylerindeki farkl?lıklar? ölçmeyi hedeflemiştir.

Yap?

Ölçek, B?T eri?iminin ve kullan?m?n?n çok boyutlu do?as?n? ölçmektedir. Uyarlama ve faktör analizi ?al??malar? sonucunda ölçek, 25 madde ve dört temel faktör alt?nda toplanm??tır. Bu faktörler ?unlardır:

Beceri: Akademisyenlerin B?T araçlar?n? kullanma konusundaki genel yeterlilik ve özgüvenlerini ifade eder. Bu faktör, orijinal ölçekteki Stratejik ve Bilgisel Beceri boyutlar?n?n birle?mesiyle olu?muştur.

Öğretimsel Kullanım: BÖT'in ders materyallerini geliştirme ve öğrencilerle etkileşim kurma gibi pedagojik amaçlarla ne ölçüde kullanıldığını ölçer.

Dışsal Motivasyon: Yöneticilerin beklentileri veya kurumsal gereklilikler gibi dış kaynaklardan gelen BÖT kullanıma yönelik teşvikleri kapsar.

İçsel Motivasyon: Akademisyenin kişisel gelişim, merak ve öğrenme isteği gibi iç kaynaklardan beslenen BÖT kullanma arzusunu temsil eder.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek amacıyla iki aşamalı bir analiz süreci izlenmiştir. İlk olarak, 265 gönüllü akademisyenden toplanan veriler üzerinde Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır. AFA sonucunda, orijinalden farklı olarak Stratejik ve Bilgisel Beceri boyutları tek faktör altında birleştirilerek "Beceri" olarak adlandırılmıştır. Beceri, öğretimsel kullanım, dışsal motivasyon ve içsel motivasyon faktörlerinden birer madde çıkarılarak, toplam **25 maddeden** oluşan 4 faktörlü bir yapı elde edilmiştir.

Faktör yükü dağınıkları **.87 ile .44** arasında değişmektedir. Bu dört faktörlü yapıya açıklanan toplam varyans oranı ise **% 66.03** olarak tespit edilmiştir. İkinci aşamada, farklı bir çalışmada grubundan oluşan 251 akademisyene Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmış ve elde edilen uyum değerlerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu saptanmıştır, bu da ölçeğin yapısal geçerliğini desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek için Cronbach Alfa güvenirlik analizi kullanılmıştır. Analiz sonuçları, ölçeği oluşturan yapıların (faktörlerin) güvenirlik katsayıları **.75 ile .95** arasında değiştiğini göstermiştir. Bu aralık, ölçeğin alt boyutlarının yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu ve ölçülen yapıların güvenilir bir şekilde temsil ettiğini kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, 265 akademisyen üzerinde yapılan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile incelenmiştir. Bu analiz, ölçeğin Türkçe formunun 4 temel boyutta toplandığını göstermiştir: Beceri, Öğretimsel Kullanım, Dışsal Motivasyon ve İçsel Motivasyon. Bu dört faktör, BÖT erişimi ve kullanıma dair akademik tutum ve davranışların önemli bir bölümünü açıklamaktadır.

Elde edilen 4 faktörlü modelin toplam varyansın % 66.03'ünü açıklaması, ölçeğin yapısal olarak güçlü olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile modelin uyum indekslerinin doğrulanması, bu faktör yapısının Türkiye örneğinde geçerli olduğunu teyit etmiştir.

Enstrüman

Test Çeşidi: Uyarlama

Format: 5'li Likert tipi derecelendirme (Örneğin: Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a doğru).

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Kitle: Akademisyenler

Yaş Grubu: Yetişkin (Yükseköğretim Kurumu Çalışanları)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında görev yapan gönüllü akademisyenler (Toplam 516 akademisyen iki ayrı grupta incelenmiştir).

Test Metodolojisi: Öz Bildirimli Anket

Anahtar Kelimeler

BİT Erişimi, Akademik Beceri, Teknoloji Motivasyonu, Ölçek Geliştirme, Cronbach Alfa, Psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut Değil

İletişim E-posta Adresi: albatt@gmail.com (Sorumlu Yazar: Ali Battal)

Yayın Adresi: Makale referansında belirtilen kurumsal adresler.

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2021

Çinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Ali Battal ile iletişime geçilmesi önerilir.

Makale Başlıtları: Orijinal makale Dergipark üzerinden erişilebilir durumdadır.

PDF Erişimi: Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [akademisyenlerin-bilgi-ve-iletisim-teknolojilerine-erisimi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Battal, A. ve Kayaduman, H. (2021). Akademisyenlerin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Erişimi Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(3), 1401-1416. Doi: 10.24315/tred.852047

Akademisyenlerin Bilgi Ve İletişim Teknolojilerine Erişimi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Toplam 25 Madde

İnternet kullanmak, daha iyi kararlar almama yardımcı olacak bilgilere ulaşmamı sağlayabilir.
B2T kullanmayı, yöneticilerim benden bekledikleri için kullanmak isterim.
Çeşitli B2T araçları kullanarak hedeflerime ulaşma konusunda kendime güvenirim.
Öğrenciler ile iletişim kurmak için dijital teknolojileri kullanırım.